

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น
ข้อมูล ณ วันที่ ๘ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล.....นายไพศาล ผาจันทร์ดา..
๒. เลขประจำตัวประชาชน...
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๓๗ หมู่ ๗ บ้านฉลุงเหล็ก ตำบลใหม่นาเพียง อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์...๐๙๘-๒๓๙-๐๐๑๐.....Facebook...ไพศาล ผาจันทร์ดา.....Line...๐๙๑๕๔๘๐๖๕๗.....
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๐
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา...มัธยมศึกษาปีที่ ๖.....
สถานการศึกษา...โรงเรียนจันทรงชีวิตวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น.....
คณะ/สาขาวิชา -
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร...๓๐๐,๐๐๐...บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก...ข้าว.....
๒. แพลงเรียนรู้ มีจำนวน...๒...แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
๑. การทำนาหยอร่องลึก

๒. การปลูกปอเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน...๓...ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การปรับปรุงบำรุงดิน

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การลดต้นทุนการผลิต
- ๒) การแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า
- ๓) การผลิตข้าวอินทรีย์

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๒) บัญชีครัวเรือน
- ๓) การทำปุ๋ยหมักสูตร 2in1

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

- วัตถุประสงค์ : ๑. เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ใช้ในชุมชน ลดการพึ่งพาจากภายนอก และเป็นการลดต้นทุนการซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว
๒. เพื่อเพิ่มผลผลิตที่มีมาตรฐาน อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือนและชุมชน
๓. เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตจากการจำหน่ายข้าวเปลือกคุณภาพ เป็นการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีให้กับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว และเกษตรกร

เนื้อหา: ครอบคลุมองค์ความรู้ด้านการคัดเลือกพันธุ์ การจัดการดิน การปลูก การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยวเพื่อคงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ รวมถึงการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์และการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานของกรมการข้าว

กระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ดังนี้

๑. การเตรียมดิน : ไถพรวน กำจัดวัชพืช เก็บเศษฟาง เศษพืช และตากดินเพื่อฆ่าเชื้อโรคและแมลงศัตรู โดยเกษตรกรต้นแบบแนะนำให้ทำการไถกลบตอซึ่งร่วมกับการใส่ปุ๋ยพืชสดเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน

๒. การวิเคราะห์และปรับปรุงดิน : เก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ค่าความอุดมสมบูรณ์ และใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยพืชสด เพื่อปรับโครงสร้างดิน พร้อมทั้งเสริมแร่ธาตุที่จำเป็น เช่น ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียมตามผลการตรวจดิน

๓. การคัดเลือกพันธุ์ข้าว : เลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น ข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ หรือข้าวเหนียวพันธุ์ กข๖ ที่มีความต้านทานโรคแมลง ใช้เมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ และผ่านการรับรองคุณภาพ

๔. การเพาะปลูก : ใช้วิธีทำนาหยอดหรือนาโยนเพื่อลดการใช้เมล็ดพันธุ์และควบคุมความหนาแน่นของต้นข้าว โดยเน้นให้มีจำนวนต้นต่อกอเหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีและลดปัญหาโรคแมลง

๕. การจัดการน้ำ : รักษาระดับน้ำในนาให้เหมาะสม โดยเฉพาะช่วงแตกกอและออกดอก ใช้วิธีปล่อยน้ำเข้านาเป็นระยะเพื่อประหยัดน้ำและลดต้นทุนการสูบน้ำ ทั้งนี้เกษตรกรต้นแบบยังใช้วิธีเปียกสลับแห้ง (AWD) เพื่อช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกและประหยัดน้ำ

๖. การจัดการปุ๋ย : ใส่ปุ๋ยตามผลวิเคราะห์ดิน เน้นใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม เช่น ใส่ปุ๋ยไนโตรเจนในช่วงแตกกอ และโพแทสเซียมในช่วงตั้งท้องเพื่อช่วยเพิ่มคุณภาพเมล็ดพันธุ์

๗. การป้องกันศัตรูพืช : ใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อไตรโคเดอร์มา บีที บิวเวอเรีย และสารสกัดสมุนไพร รวมถึงการใช้วิธีผสมผสาน เช่น การปลูกพืชไล่แมลงรอบแปลง และการใช้กับดักแสงไฟ ลดการใช้สารเคมี

๘. การกำจัดพันธุ์ปน : ระหว่างการเจริญเติบโต ต้องถอนต้นพันธุ์ปนออก เพื่อรักษาความบริสุทธิ์ของพันธุ์ โดยวิธีการตัดพันธุ์ปนมีทั้งหมด ๓ ระยะสำคัญ ได้แก่

- ระยะกล้า: ตรวจสอบและถอนต้นที่ลักษณะผิดปกติหรือต่างจากพันธุ์ที่ต้องการทันทีหลังย้ายกล้า (ตรวจสอบต้นที่ผิดปกติ → ถอนออกทันที → เก็บไว้นอกแปลง)
  - ระยะออกดอก: สำรวจแปลง ถอนต้นที่ออกดอกไม่พร้อมหรือมีลักษณะต่างจากพันธุ์หลัก เพื่อป้องกันการผสมข้าม (สำรวจความสม่ำเสมอของการออกดอก → ถอนต้นที่ออกดอกไม่พร้อมหรือผิดปกติพันธุ์ → เก็บไว้นอกแปลง)
  - ระยะก่อนเก็บเกี่ยว: สำรวจครั้งสุดท้าย ถอนต้นที่มีความแตกต่างชัดเจนด้านความสูง สีรวง หรือความสุก เพื่อรักษาคุณภาพความบริสุทธิ์ของเมล็ดพันธุ์ (ตรวจสอบความสูง สีรวง และความสุก → ถอนต้นที่ต่างจากพันธุ์หลัก → เก็บไว้นอกแปลง)
- การตัดพันธุ์ปนในแต่ละระยะต้องทำอย่างสม่ำเสมอ และเก็บต้นที่ถอนออกไปไว้นอกแปลงเพื่อป้องกันการปนเปื้อนกลับเข้าสู่พื้นที่

๙. การเก็บเกี่ยว : เก็บเกี่ยวเมื่อข้าวสุกประมาณ ๘๐-๘๕% ใช้เครื่องเก็บเกี่ยวที่สะอาดเพื่อลดการปนเปื้อนของเมล็ดพันธุ์อื่น ควรเก็บเกี่ยวในช่วงเช้าเพื่อป้องกันความเสียหายจากความร้อนสูง

๑๐. การทำความสะอาดและการเก็บรักษา : คัดแยกเมล็ดพันธุ์ดีจากเมล็ดลีบหรือเสีย อบเมล็ดพันธุ์ให้แห้งที่ความชื้น ๑๒-๑๔% แล้วเก็บในภาชนะที่ปิดสนิท ป้องกันความชื้นและแมลง รวมถึงการใช้ถุงสุญญากาศหรือภาชนะกันชื้นเพื่อยืดอายุการเก็บรักษา

ถ่ายทอดความรู้: ผ่านการสาธิต การอบรมเชิงปฏิบัติ การฝึกเกษตรกรในแปลงเรียนรู้ และการให้คำปรึกษารายบุคคล

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

นายไพศาล ผาจันทร์ ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแวงใหญ่ ได้เข้าร่วมประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. ระดับจังหวัด ซึ่งจังหวัดขอนแก่นได้จัดการประชุม ปีละ ๔ ครั้ง โดยเชิญประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอเข้าร่วมประชุม เพื่อวิเคราะห์และเสนอแผนการพัฒนาการเกษตรของจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แบบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. อำเภอแวงใหญ่ โดยผ่านกระบวนการประชุมคณะกรรมการ ศพก. และบูรณาการการทำงานร่วมกับแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน Smart Farmer Young Smart Farmer เจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในพื้นที่ของอำเภอแวงใหญ่ วางแผนและกำหนดทิศทางการพัฒนาของ ศพก. รวมทั้งกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ของ ศพก. และประชาสัมพันธ์งานต่างๆของหน่วยงาน

และศึกษาการทำเกษตร บริบทพื้นที่และวัฒนธรรมต่างๆ ของพื้นที่ทำให้องเห็นภาพของพื้นที่และปัญหาได้ชัดเจน แล้วให้คณะกรรมการแต่ละท่านเสนอปัญหาและความคิดเห็น ทำให้การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการ การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. การกำหนดแนวทางการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาสามารถทำได้ตรงกับความ ต้องการของพื้นที่จริง

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร															แบบฟอร์ม ข	
อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖																
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายไพศาล ผาจันทร์ สีนคำหลัก ข้าว																
จุดเด่น ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว ๒. การแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า																
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ค.ค.๖๕	พ.ย.๖๕	ธ.ค.๖๕	ม.ค.๖๖	ก.พ.๖๖	มี.ค.๖๖	เม.ย.๖๖	พ.ค.๖๖	มิ.ย.๖๖	ก.ค.๖๖	ส.ค.๖๖	ก.ย.๖๖	
๑. การเตรียมการ																
๑.๑ ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพท. ระดับอำเภอ	๑	ครั้ง			๑๘											
๑.๒ วิเคราะห์ศักยภาพ ศพท.	๑	ศูนย์														
๑.๓ กำหนดแผนทางพัฒนา และแผนการดำเนินการ	๑	แผน														
๑.๔ พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้	๓	หลักสูตร														
๒. การพัฒนาศักยภาพ ศพท.																
๒.๑ การปรับปรุงฐานเรียนรู้	๑	ศูนย์	๔,๓๐๐													
- ฐานเรียนรู้เรื่อง การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	๑	ฐาน						๑ มี.ค.๖๖ - ๓๐ พ.ค.๖๖								
- ฐานเรียนรู้เรื่อง การปรับปรุงบำรุงดิน	๑	ฐาน						๑ มี.ค.๖๖ - ๓๐ พ.ค.๖๖								
- ฐานเรียนรู้เรื่อง ลดต้นทุนการปลูกข้าว	๑	ฐาน						๑ มี.ค.๖๖ - ๓๐ พ.ค.๖๖								
- ฐานเรียนรู้เรื่อง การผลิตสารชีวภัณฑ์	๑	ฐาน						๑ มี.ค.๖๖ - ๓๐ พ.ค.๖๖								
- ฐานเรียนรู้เรื่อง การแปรรูปเพิ่มมูลค่าข้าว	๑	ฐาน						๑ มี.ค.๖๖ - ๓๐ พ.ค.๖๖								
- ฐานเรียนรู้เรื่อง ประมง	๑	ฐาน						๑ มี.ค.๖๖ - ๓๐ พ.ค.๖๖								
๒.๒ การปรับปรุงแปลงเรียนรู้เรื่องการลดต้นทุน	๑	แปลง						๑ ธ.ค.๖๕ - ๓๐ พ.ค.๖๖								
๒.๓ การปรับปรุง/จัดทำข้อมูลประจำ ศพท.																
- ข้อมูลแผนที่, ข้อมูลวิชาการ, ข้าราชการเกษตรกร	๓	เรื่อง						๑ ธ.ค.๖๕ - ๓๐ พ.ค.๖๖								
๒.๔ พัฒนาศูนย์เครือข่าย	๒	ศูนย์	๘,๖๐๐													
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย	๑	ครั้ง			๑๘											
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย	๑	ครั้ง			๑-๓๑											
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ																
๒.๕ คณะกรรมการ ศพท.																
- ประชุมคณะกรรมการ ศพท. ระดับอำเภอ	๔/๑๐	ครั้ง/ราย	๔,๐๐๐				๑๓		๒๓		๑๘		๒๐			
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงหลังผ่าน																
การถ่ายทอดเทคโนโลยี																
๓. การให้บริการของ ศพท.																
๓.๑ การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	๑๒	ครั้ง														
๓.๒ การให้บริการด้านการเกษตร	๑๒	ครั้ง														
๓.๔ Field Day	๑/๓๐	ครั้ง/ราย	๙,๐๐๐					๑๕								
- เตรียมการก่อนจัดงาน																
* ประชาสัมพันธ์																
* เตรียมสถานที่/วัสดุอุปกรณ์																
* เตรียมเกษตรกร																
* นิทรรศการ																
* ประสานการสนับสนุนหน่วยงานภาคี																
- ดำเนินงานจัดงาน								๑๕								
- สรุปผล																
๓.๕ การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	๑๒	ครั้ง														
๔. การอบรมเกษตรกร																
๔.๑ การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตร และแผนการเรียนรู้ของ ศพท. ตลอดฤดูกาลผลิตตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร	๓/๓๐	ครั้ง/ราย	๑๗,๕๐๐			๒๒		๒๓			๑๘					
๔.๒ สรุปผลการอบรม														๑๕ ส.ค. - ๑๕ ก.ย ๖๖		
๕. พัฒนาทีมงาน																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก																
๖. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
๖.๑ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน	๑๒	ครั้ง														
๖.๒ สรุปผลการดำเนินงาน	๑	ครั้ง												ส.ค. - ก.ย		

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

- การสังเกตเห็นว่าการทำนาแบบเดิมใช้เมล็ดพันธุ์มาก ผลผลิตได้น้อย และสิ้นเปลืองต้นทุนโดยไม่คุ้มค่า
- ความต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัว ไม่ต้องการให้เกิดภาวะขาดทุนซ้ำซาก จึงแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ที่ได้ผลดีกว่า
- การเข้ารับการอบรม ถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานภาครัฐและ ศพก. ทำให้เห็นตัวอย่างจริงว่าการใช้วิชาการและเทคโนโลยีสามารถเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนได้
- การเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบคนอื่นและการรวมกลุ่มในชุมชน สร้างแรงบันดาลใจในการทดลองและปรับใช้เทคนิคใหม่
- ความตั้งใจที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ เพื่อส่งต่อสภาพแวดล้อมที่ดีให้คนรุ่นหลัง

ทั้งหมดนี้จึงกลายเป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้นายไพศาล ผาจันทร์ เลือที่จะใช้แนวทางเกษตรวิชาการและการประยุกต์เทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรอย่างจริงจัง นายไพศาล กล่าวไว้ว่า “ถ้าเรายังทำแบบเดิม ๆ เราจะได้ผลลัพธ์แบบเดิม ๆ แต่เมื่อเปิดใจเรียนรู้และลองใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำให้เราเห็นว่าเกษตรกรก็สามารถพัฒนาได้ ไม่ต้องขาดทุนเหมือนเมื่อก่อน” อีกทั้งยังสะท้อนแนวคิดว่า “การทำเกษตรไม่ใช่แค่ปลูกแล้วขาย แต่ต้องคิดว่าจะทำอะไรให้ต้นทุนลดลง ผลผลิตได้มาตรฐาน และสิ่งแวดล้อมยังคงอยู่ให้ลูกหลานได้ใช้ต่อไป”

นายไพศาล ผาจันทร์ เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ ได้นำองค์ความรู้ทางวิชาการเทคโนโลยีการเกษตร และภูมิปัญญาชุมชนมาประยุกต์ใช้กับการทำนามาอย่างต่อเนื่องตลอดกว่า ๕๐ ปี จนเกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม และเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ดังนี้

- เดิมเคยทำนาแบบนาหว่าน ใช้เมล็ดพันธุ์มาก (๑๕-๓๐ กิโลกรัม/ไร่) แต่ได้ผลผลิตน้อย เนื่องจากไม่มีการเปลี่ยนพันธุ์ข้าวและการปลูกที่หนาแน่นเกินไปทำให้ข้าวเจริญเติบโตไม่ดี ได้เรียนรู้และปรับเปลี่ยนมาสู่การปลูกข้าวแบบนาหยอดร่องลึก ใช้เมล็ดพันธุ์เพียง ๕-๘ กิโลกรัม/ไร่ แต่ได้ผลผลิตสูงกว่าเดิม เพราะต้นข้าวมีการแตกกอได้ถึง ๒๐-๕๐ ต้น/กอ ระยะปลูกที่ห่างทำให้ต้นข้าวได้รับแสงและสารอาหารเพียงพอ ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น นอกจากนั้นเป็นการลดการใช้แรงงานคนได้อีกด้วย
- การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และการจัดการดิน มีการใส่ปุ๋ยคอก เศษไกลบตอซังข้าว และหว่านปอเทืองหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต จากนั้นไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสด ทำให้ดินมีอินทรีย์วัตถุสูง ส่งผลต่อการเจริญเติบโตที่ดี มีคุณภาพ และลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี

- การแปรรูปผลผลิต เมื่อผลผลิตมีจำนวนมากและบางช่วงจำหน่ายไม่ได้หรือราคาต่ำ ครอบครัวยังปรับเปลี่ยนวิธีการโดยนำผลผลิตมาแปรรูป เช่น การสีข้าวสารบรรจุถุงจำหน่าย การทำสับนํ้านมข้าวอินทรีย์ และการทำข้าวฮาง ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้เสริมให้ครอบครัว

ผลสำเร็จเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการปรับตัวและการบูรณาการภูมิปัญญากับเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ จนเกิดผลลัพธ์ชัดเจนทั้งในด้านการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และสร้างรายได้ที่ยั่งยืน เป็นตัวอย่างที่เกษตรกรรายอื่นสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- **ต้นทุนการผลิตสูง:** การทำนาแบบดั้งเดิมใช้นํ้า เมล็ดพันธุ์ และปุ๋ยในปริมาณมาก ส่งผลให้ต้นทุนสูง แต่ผลผลิตไม่ได้เพิ่มขึ้นตามสัดส่วน
- **ผลผลิตไม่สม่ำเสมอและคุณภาพต่ำ:** การปลูกข้าวโดยไม่มีการปรับปรุงพันธุ์และวิธีการปลูกที่เหมาะสม ทำให้ได้ผลผลิตที่ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด
- **ปัญหาดินเสื่อมโทรม:** การใช้สารเคมีต่อเนื่องยาวนานทำให้โครงสร้างดินเสียหาย ขาดอินทรีย์วัตถุ จำเป็นต้องหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และเทคนิคการปรับปรุงดินตามหลักวิชาการ
- **การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ:** ฝนแล้ง น้ำท่วม และสภาพอากาศที่ไม่แน่นอน ส่งผลกระทบต่อผลผลิต เกษตรกรจึงต้องใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง เพื่อรับมือ
- **แรงกดดันด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ:** การใช้สารเคมีทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เกษตรกรจึงเลือกใช้ชีวภัณฑ์และเทคนิคการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
- **การแข่งขันทางการตลาด:** ราคาผลผลิตผันผวนและตลาดมีความต้องการสูงขึ้น ทำให้ต้องปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานของเมล็ดพันธุ์และแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า

ความท้าทายเหล่านี้เป็นแรงขับเคลื่อนให้นายไพศาล ผาจันทร์ และเกษตรกรใน ศพก. นำหลักวิชาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการผลิตอย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และรักษาสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอแวงใหญ่ได้มีการนำหลักวิชาการและนวัตกรรม/เทคโนโลยีการเกษตรมาปรับใช้ในหลายด้านอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน ทั้งในด้านการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างความมั่นคงทางอาชีพให้แก่เกษตรกร โดย ศพก. ยังทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้เหล่านี้ให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การเกษตรมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑.๑) การลดปัญหาเรื่องดิน มีการใช้หลักวิชาการด้านการวิเคราะห์ดินก่อนปลูก เพื่อให้ทราบค่าความอุดมสมบูรณ์ของดิน แล้วจึงวางแผนการปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ หรือปุ๋ยพืชสด เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างไม่จำเป็น

๑.๒) การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการขุดสระกักเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง ทำให้พืชได้รับน้ำอย่างเพียงพอและลดปัญหาน้ำท่วมขังหรือขาดน้ำ

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ขั้นตอนการประยุกต์ใช้ BCG Model ในการทำเกษตรของนายไพศาล ผาจันทร์ดา

๒.๑ Bio Economy (เศรษฐกิจชีวภาพ – ใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างคุ้มค่า)

ขั้นตอน:

- เลือกใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ (ข้าวหอมมะลิ ๑๐๕, ข้าวพื้นเมืองต้านทานโรค)
- ผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพดีใน ศพก. ลดการพึ่งพาจากภายนอก
- ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด และชีวภัณฑ์ (ไตรโคเดอร์มา, บิวเวอเรีย) แทนสารเคมี

ผลลัพธ์: ลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพเมล็ดพันธุ์ เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้

๒.๒ Circular Economy (เศรษฐกิจหมุนเวียน – ใช้ทรัพยากรซ้ำและให้เกิดคุณค่าสูงสุด)

ขั้นตอน:

- นำตอซัง ฟางข้าว เศษพืช มาไถกลบ → เป็นอินทรีย์วัตถุในดิน
- ผลผลิตข้าวส่วนเกินนำมาแปรรูป → ข้าวกล้อง ข้าวฮาง ข้าวสารบรรจุถุง
- เศษเหลือจากการสีข้าว (รำ แกลบ) → ทำอาหารสัตว์หรือเชื้อเพลิงชีวมวล

ผลลัพธ์: ไม่มีของเหลือทิ้งในระบบการผลิต เพิ่มรายได้หลายช่องทาง

๒.๓ Green Economy (เศรษฐกิจสีเขียว – เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม)

ขั้นตอน:

- ใช้ระบบจัดการน้ำแบบ เปียกสลับแห้ง (AWD) เพื่อลดน้ำและลดก๊าซเรือนกระจก
- ลดการใช้สารเคมี → ใช้ชีวภัณฑ์/สมุนไพรควบคุมแมลงศัตรูพืช
- ปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) พื้นฟูดิน ลดการพังทลายหน้าดิน
- ใช้โดรนพ่นสารชีวภัณฑ์และปุ๋ยทางใบ → ลดแรงงานและการสัมผัสสารโดยตรง

ผลลัพธ์: การผลิตข้าวและพืชอื่น ๆ ปลอดภัยต่อคนและสิ่งแวดล้อม ลดผลกระทบด้านสุขภาพ และสอดคล้องกับเกษตรยั่งยืน

๒.๔ Integration into ศพก. (การบูรณาการในศูนย์เรียนรู้)

ขั้นตอน:

- ถ่ายทอดองค์ความรู้ BCG Model ผ่านฐานเรียนรู้ ๔ ฐาน (เมล็ดพันธุ์, ปุ๋ยอินทรีย์, ชีวภัณฑ์, แปรรูป)
- สาธิตการไถกลบตอซัง, ปลูกปอเทือง, ใช้โดรนเกษตร, การแปรรูปข้าวและผลผลิต
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติให้เกษตรกรในพื้นที่เรียนรู้และทดลองจริงในแปลง
- ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย ใช้ BCG Model ร่วมกันทั้งชุมชน

นายไพศาล ผาจันทร์ดา ใช้ BCG Model เป็นแนวทางหลักในการผลิตข้าวและจัดการ ศพก. ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างคุ้มค่า (Bio) การหมุนเวียนใช้ซ้ำให้เกิดมูลค่า (Circular) และรักษาสิ่งแวดล้อม (Green) ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรและสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคง

ภาพกิจกรรม BCG Model ในศูนย์เรียนรู้

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๑. การไถกลบตอซังข้าว (ฟื้นดิน-ลดต้นทุนปุ๋ย)

เป้าหมาย

เร่งย่อยสลายฟาง/ตอซัง เต็มอินทรีย์วัตถุ ปรับโครงสร้างดิน ลดการเผา และเตรียมดินให้พร้อมเพาะปลูกฤดูกาลถัดไป

ขั้นตอนปฏิบัติ

- ๑) เตรียมแปลงหลังเก็บเกี่ยว เก็บเศษสิ่งแปลกปลอม (เศษพลาสติก ไม้) ออกจากแปลง กระจายฟางให้สม่ำเสมอ (ใช้คราด/โรตารี) เพื่อไถกลบได้ทั่วถึง
- ๒) ปรับความชื้นดิน รักษาความชื้นดิน “ชื้นแต่ไม่ท่วม” เพื่อช่วยจุลินทรีย์ทำงาน (หากแห้งมากรดน้ำ/ปล่อยน้ำเข้าแปลงบาง ๆ)

- ๓) เติมไนโตรเจนช่วยย่อยสลาย ไรย์ “ไนโตรเจนเล็กน้อย” ๒-๔ กิโลกรัมไนโตรเจน/ไร่ (เทียบยูเรีย ๔๖-๐-๐ ประมาณ ๔-๙ กิโลกรัม/ไร่) เพื่อปรับ C:N ของฟางให้ย่อยสลายเร็วขึ้น ราวหัวเชื้อจุลินทรีย์ย่อยฟาง (ตามอัตราฉลาก) ร่วมกับการรักษาความชื้น
- ๔) ไถกลบและพรวน ใช้ไถงาน/โรตารีไถกลบลึก ๑๐-๑๕ เซนติเมตร ให้ฟางลงไปอยู่ในชั้นดิน พรวนย่อยดินอีกครั้งให้หน้าแปลงละเอียดสม่ำเสมอ
- ๕) การปักดิน พักดิน ๒-๔ สัปดาห์ รักษาความชื้นให้คงที่ (ไม่ปล่อยให้แห้ง/ท่วม) ก่อนปลูกใหม่ ไถ/พรวนแต่งแปลงอีกครั้งให้เรียบเพื่อควบคุมระดับน้ำง่าย

๒. การปลูกปอเทืองเป็นปุ๋ยพืชสด (เพิ่มอินทรีย์วัตถุ-ตรึงไนโตรเจน)

เป้าหมาย

เพิ่มอินทรีย์วัตถุ ตรึงไนโตรเจน ปรับโครงสร้างดิน เตรียมดินให้พร้อมสำหรับข้าวฤดูถัดไป

ขั้นตอนปฏิบัติ

- ๑) เตรียมแปลง ไถพรวนดินให้ฟู ระบายน้ำดี เก็บเศษวัสดุแข็ง/วัชพืชขนาดใหญ่
- ๒) อัตราเมล็ด-การหว่าน/หยอด เมล็ดปอเทือง ๔-๘ กิโลกรัม/ไร่ หว่านไรย์ให้ทั่ว หรือหยอดเป็นแถวระยะ ๓๐-๔๐ เซนติเมตร ลึก ๒-๓ เซนติเมตร กลบเบา ๆ ให้สัมผัสดินดี หากดินแห้ง รดน้ำช่วยงอก
- ๓) การดูแล ๐-๔๕ วัน รักษาความชื้นสม่ำเสมอ (ไม่ท่วม) กำจัดวัชพืชระยะแรก หากหนาแน่น ไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ย N สูง (เป็นพืชตระกูลถั่ว) อาจใส่ P หรือ K เล็กน้อยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๔) เวลาไถกลบที่เหมาะสม ไถกลบช่วง “เริ่มออกดอก-ดอกบานต้น” อายุราว ๓๕-๕๐ วัน (ถ้าต้นยังอ่อน ย่อยง่าย) ไถกลบลึก ๑๐-๑๕ เซนติเมตร รักษาความชื้นเพื่อให้สลายตัวเร็ว เว้นระยะ ๒-๓ สัปดาห์ก่อนปลูกข้าว เพื่อให้ย่อยสลายและไม่แย่งไนโตรเจน

๓. การทำนาหยอดร่องลึก (ลดเมล็ดพันธุ์-ควบคุมระยะปลูก-แตกกอดี)

เหมาะกับผู้ที่ยาก “ลดปริมาณเมล็ดพันธุ์” คุมความหนาแน่นต้น และจัดการวัชพืช/น้ำได้ง่ายขึ้น

ขั้นตอนปฏิบัติ

- ๑) ปรับระดับแปลงให้เรียบช่วยคุมระดับน้ำเท่ากันทั้งแปลง ลดจุดน้ำขัง/แห้ง
- ๒) ทำร่องปลูก (ร่องลึกตื้นพอให้เมล็ดสัมผัสดินดี) ระยะระหว่างร่อง ๒๕-๓๐ เซนติเมตร ใช้คราด ร่อง/อุปกรณ์ทำร่อง ให้ลึกราว ๓-๕ เซนติเมตร
- ๓) เตรียมเมล็ดและอัตราหยอด เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี อัตรา ๓-๘ กิโลกรัม/ไร่ (นาหว่านมักใช้ ๑๕-๓๐ กิโลกรัม/ไร่ จึงประหยัดลงมาก) หยอดเป็นกอ ๆ ละ ๓-๕ เมล็ด ระยะระหว่างกอ ๒๐-๒๕ เซนติเมตร แล้วกลบดินบาง ๆ
- ๔) จัดการน้ำ (เปียกสลับแห้ง - AWD) หลังหยอด รักษาความชื้นให้เมล็ดงอก: ไม่ท่วมลึก หลังตั้งตัว: ใช้ AWD—ปล่อยน้ำสูง ๓-๕ เซนติเมตร แล้วระบายให้แห้ง (ไม่ให้ดินแตกระแหง) สลับกัน ช่วยประหยัดน้ำ-ลดโรคโคนเน่า-รากลึก
- ๕) กำจัดวัชพืชใช้ รดวัชพืชออกก่อน แล้วคราด/ไถกลบคุมพื้นที่ จากนั้นค่อยหยอดเมล็ด ใช้คราด/รถกำจัดวัชพืชระหว่างร่องช่วง ๑๐-๒๕ วันหลังหยอด

๖. ใส่ปุ๋ยตามผลวิเคราะห์ดิน ใส่ N แบ่งใส่ ๒-๓ ครั้ง (แตกกอ-ตั้งท้อง) และเสริม K เพื่อความแข็งแรงของลำต้น/คุณภาพเมล็ด ใส่อินทรีย์เสริม เช่น ปุ๋ยคอก/น้ำหมักชีวภาพ ตามความเหมาะสม
๗. ตรวจพันธุ์ปนและถอนทิ้ง โดยการสำรวจ ๓ ระยะ: ระยะกล้า-ออกดอก-ก่อนเก็บเกี่ยว เพื่อรักษาความบริสุทธิ์พันธุ์
๘. เก็บเกี่ยวเมื่อสุก ๘๐-๘๕% ความชื้นเมล็ดเป้าหมาย ๒๐-๒๔% ก่อนอบ/ผึ่งให้เหลือ ๑๒-๑๔% สำหรับเก็บรักษา

๔. การใช้โดรนเพื่อการเกษตร (พ่น-โปรย-สำรวจ)

ใช้เพื่อลดแรงงาน-เพิ่มความสม่ำเสมอ-เข้าถึงพื้นที่ยาก แต่ต้อง “คาไลเบรต” ให้เหมาะกับงาน และปฏิบัติตามความปลอดภัย/กฎหมายอย่างเคร่งครัด

การใช้งานหลัก

- พ่นสาร/ปุ๋ยทางใบ: คุมวัชพืช-โรค-แมลง หรือเสริมธาตุอาหาร
- โปรยเมล็ด/เชื้อชีวภัณฑ์/ปุ๋ยเม็ด: ในบางรุ่นที่รองรับ
- บินสำรวจ (mapping): ประเมินความสม่ำเสมอของแปลง จุดน้ำขัง วัชพืช

ขั้นตอนปฏิบัติ

๑. วางแผน-ความปลอดภัย

- ตรวจสอบสภาพอากาศ: ลม < ๑๐-๑๕ กม./ชม., ไม่มีฝน, ทัศนวิสัยดี
- กำหนดเขตกันชน (buffer) จากบ้านคน น้ำสาธารณะ พื้นที่อ่อนไหว
- PPE: ถุงมือ หน้ากาก แว่นตานิรภัย ระหว่างผสมและจัดการสาร
- ปฏิบัติตามกฎหมาย/ข้อกำหนดการบินท้องถิ่น

๒. เตรียมน้ำยา/สาร/เมล็ด

- ผสมตามฉลาก (ห้ามเกินอัตรา) ตรวจ pH น้ำตามที่สารแนะนำ
- กรองสารก่อนเข้าถึง ลดการอุดตัน หลีกเลี่ยงการผสมสารที่ไม่เข้ากัน

๓. คาไลเบรตอัตราพ่น/โปรย (ภาคสนาม ทำง่ายและแม่นยำ)

- ตั้งค่าความเร็ว/ความสูง/ความกว้างแนวบินตามคู่มือ (เช่น ความสูง ๒-๔ ม. เหนือยอดพืช, ความเร็ว ๓-๕ ม./วินาที ตามคำแนะนำผู้ผลิต/เป้าหมายงาน)

- เติมน้ำเปล่าจำนวนที่ทราบ (เช่น ๑๐ ลิตร) บินครอบคลุม “พื้นที่ตัวอย่าง” ๑ ไร่ ด้วย

พารามิเตอร์ที่ตั้งไว้

- วัดปริมาณน้ำที่เหลือ $\Rightarrow$ “ปริมาณที่ใช้จริง” = อัตราพ่น/ไร่
- ปรับความเร็ว/อัตราการใช้/ระยะทับซ้อน จนได้อัตราพ่นที่ต้องการ (งานโดรนพ่นสารมักอยู่ที่ ๕-๑๐ ลิตร/ไร่ แล้วแต่สาร/เป้าหมาย)

๔. ตั้งค่าการบิน

- ความสูงเหนือพืช ๒-๔ ม. (ใกล้พอให้หยดลงถึงเป้าหมาย แต่ไม่ต่ำจนเกิดลมปะทะแรง)
- ระยะทับซ้อนเส้นบิน ๒๐-๓๐% เพื่อให้กระจายสม่ำเสมอ
- บินตามทิศลมอ่อน (หันหัวเข้าลมเล็กน้อย) เพื่อลดดริฟต์

- หยอดขนาดกลาง (เช่น ๑๕๐-๓๐๐ ไมครอน) สำหรับโรค-แมลงทั่วไป; ปรับเล็กลงเมื่อต้องการเกาะใบละเอียด และใหญ่ขึ้นเพื่อลดตริฟต์ในลมอ่อน

๕. ปฏิบัติการบิน

- บินตามแผนที่กำหนด เริ่มจากขอบแปลงสู่ด้านใน
- เฝ้ารวังคน/สัตว์/สิ่งกีดขวาง; เปลี่ยนแบตเตอรี่ตามกำหนด
- หากลมแรงขึ้น/ฝนใกล้ตก ให้หยุดบิน

๖. หลังงาน-บำรุงรักษา

- ล้างถัง-ท่อ-หัวพ่นทันที ตรวจสอบและทำความสะอาดไส้กรอง/หัวฉีด
- บันทึกอัตราพ่น-พารามิเตอร์-สารที่ใช้ เพื่อใช้ซ้ำอย่างมีมาตรฐาน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๗..... ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าวเหนียว	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑๓ - ๐ - ๐ (ไร่-งาน-วา)
๑.๒) ข้าวหอมมะลิ ๑๐๕	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑๖ - ๐ - ๐ (ไร่-งาน-วา)
๑.๓) ฝรั่งกิมจู	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑ - ๐ - ๐ (ไร่-งาน-วา)
๑.๔) มะม่วง	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑ - ๐ - ๐ (ไร่-งาน-วา)
๑.๕) กล้วยน้ำว้า	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑ - ๐ - ๐ (ไร่-งาน-วา)
๑.๖) น้อยหน่า	พื้นที่ปลูกจำนวน	๐ - ๒ - ๐ (ไร่-งาน-วา)
๑.๗) พืชผักสวนครัว	พื้นที่ปลูกจำนวน	๐ - ๑ - ๐ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล	จำนวน	๗๕๐ (หน่วย ตัว)
๒.๒) ปลาตะเพียน	จำนวน	๘๐๐ (หน่วย ตัว)
๒.๓) ปลากระแห	จำนวน	๖๐๐ (หน่วย ตัว)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) ไก่พื้นเมือง	จำนวน	๓๐ (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) ข้าวกล้อง	จำนวน	๑๐๐ (หน่วย กิโลกรัม)
๔.๒) ข้าวฮาง	จำนวน	๒๐๐ (หน่วย กิโลกรัม)
๔.๓) ข้าวซ้อมมือ	จำนวน	๑๐๐ (หน่วย กิโลกรัม)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าไถเตรียมดินครั้งที่ ๑	เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) ค่าไถเตรียมดินครั้งที่ ๒	เป็นเงิน ๓๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าปลูก(หยอด)	เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าปุ๋ย	เป็นเงิน ๑๘๐ บาท/ไร่
๑.๕) ค่าดูแลรักษา	เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๖) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน ๖๕๐ บาท/ไร่
๑.๗) ค่าขนส่ง	เป็นเงิน ๕๐ บาท/ไร่
๑.๘) ค่าตากข้าว	เป็นเงิน ๘๐ บาท/ไร่
๑.๙) ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/อื่นๆ	เป็นเงิน ๕๑๒ บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๒,๓๗๒ บาท/ไร่
รายได้	๘,๓๒๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ... ฝรั่งกิมจู, ถั่วลิสงคั่ว.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๕๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ... ฝรั่งกิมจู, ถั่วลิสงคั่ว, กัลฉวย.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ...๓,๒๐๐...บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ... ฝรั่งกิมจู, ถั่วลิสงคั่ว, กัลฉวย, ไข่พื้นเมือง, ปลา, และข้าวแปรรูป.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ...๒๐,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ... ฝรั่งกิมจู, ถั่วลิสงคั่ว, กัลฉวย, ไข่พื้นเมือง, ปลา, เมล็ดพันธุ์ข้าว และข้าวแปรรูป.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ...๓๐๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) ประโยชน์ต่อตนเอง (นายไพศาล ผาจินดา)

- ได้ผลผลิตข้าวและเมล็ดพันธุ์คุณภาพดี มีมาตรฐาน ทำให้มีรายได้ที่มั่นคง
- ลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การไถกลบตอซัง การปลูกปอเทือง และการใช้น้ำอย่าง

ประหยัด

- มีทักษะและความรู้ใหม่จากการใช้วิชาการและเทคโนโลยี ทำให้บริหารจัดการฟาร์มอย่างมี

ประสิทธิภาพ

- สุขภาพดีขึ้นจากการลดการใช้สารเคมีและหันมาใช้ชีวภัณฑ์
- ภูมิใจในตนเองที่สามารถเป็นต้นแบบ ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้ผู้อื่น

๒) ประโยชน์ต่อเกษตรกรรายอื่น

- ได้เรียนรู้เทคนิคการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ การทำนาหยอดร่องลึก การปลูกปอเทือง และ

การใช้โดรนเพื่อการเกษตร

- ลดความเสี่ยงจากต้นทุนสูง ผลผลิตต่ำ และปัญหาศัตรูพืช ด้วยการนำความรู้ไปปรับใช้จริง
- มีแหล่งพันธุ์ข้าวคุณภาพดีในชุมชน ลดการพึ่งพาเมล็ดพันธุ์จากภายนอก

- ได้รับแรงบันดาลใจและเห็นตัวอย่างจริงจากเกษตรกรต้นแบบ เกิดความมั่นใจในการเปลี่ยนแปลงการทำเกษตร

๓) ประโยชน์ต่อชุมชน

- ชุมชนมีความมั่นคงทางอาหาร เพราะมีแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์และผลผลิตที่มีคุณภาพ
- เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน
- ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการเผาตอซัง ลดการใช้สารเคมี และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- มีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต (เช่น ข้าวสารบรรจุถุง ข้าวฮาง ข้าวกล้อง) ทำให้เงินหมุนเวียนในชุมชนมากขึ้น
- ศพก. กลายเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ ที่หน่วยงานและเกษตรกรจากพื้นที่อื่นสามารถเข้ามาศึกษาได้ ยกระดับชื่อเสียงและความเข้มแข็งของชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑) การใช้เทคโนโลยีชีวภาพและชีวภัณฑ์ ใช้จุลินทรีย์หรือสารชีวภัณฑ์แทนสารเคมีในการควบคุมโรคและแมลงศัตรูพืช ช่วยลดการตกค้างของสารเคมีในดินและน้ำ เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินอย่างยั่งยืน

๒) การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร นำเศษพืช เศษผลผลิต หรือมูลสัตว์มาทำปุ๋ยหมัก ลดการเผาในที่โล่ง ซึ่งช่วยลดฝุ่น PM๒.๕ นำฟางข้าวมาทำปุ๋ยหมักสูตร 2in1 เพื่อลดการเผาในพื้นที่เกษตร

๓) การทำเกษตรผสมผสาน ใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่า ลดการทำลายระบบนิเวศ พื้นฟูดินและความหลากหลายทางชีวภาพลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก เช่น ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง

๔) การปลูกปอเพื่อเป็นปุ๋ยพืชสดในการปรับปรุงบำรุงดิน ช่วยอนุรักษ์หน้าดิน ไม่ให้พังทลายหรือเสื่อมสภาพ เพิ่มธาตุอาหารในดินตามธรรมชาติ ช่วยลดวัชพืชในนาข้าวได้ดีโดยไม่ใช้สารเคมี เกษตรกรผู้สนใจสามารถนำเอาความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑) ดิน

- การใช้พืชปุ๋ยสด ปุ๋ยหมักชีวภาพ และน้ำหมักจากเศษอาหาร เพิ่มอินทรีย์วัตถุ พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมี ลดการเสื่อมโทรมและปัญหาดินเป็นกรด

๒) น้ำ

- การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ช่วยประหยัดน้ำและใช้ทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่า ลดการปนเปื้อนสารเคมีในน้ำจากการทำเกษตรเคมี ทำให้น้ำสะอาดปลอดภัยมากขึ้น

๓) อากาศและสิ่งแวดล้อมโดยรวม

- การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ (เชื้อราไตรโคเดอร์มา, บิวเวอเรีย, บีที ฯลฯ) ลดการปล่อยสารพิษสู่สิ่งแวดล้อม ลดมลพิษทางอากาศจากการใช้สารเคมีในการเกษตร

๔) ความหลากหลายทางชีวภาพ

- การทำนาแบบอินทรีย์และการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ช่วยรักษาสายพันธุ์พืช และระบบนิเวศในพื้นที่นา ลดผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตอื่นๆ เช่น แมลงที่เป็นประโยชน์ จุลินทรีย์ในดิน

๕) การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

- การแปรรูปข้าว (เช่น ข้าวกล้อง ข้าวฮาง ข้าวซ้อมมือ) ลดการสูญเสียผลผลิต ใช้ข้าวอย่างรู้คุณค่า
- การทำปุ๋ยหมักจากเศษพืชและอาหาร นำของเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่

โดยรวมแล้ว กิจกรรมใน ศพก. ช่วยให้เกิด การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างสมดุลระหว่างการผลิตกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

นายไพศาล ผาจันทร์ดา ในฐานะเกษตรกรต้นแบบ ของ ศพก. มีความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ประเภทของดิน ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ หรือระบบน้ำในชุมชน ซึ่งนำไปสู่การกำหนดแนวทางการผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ เช่น การแนะนำให้ปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพดินหรือฤดูกาล และการเลือกใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่นั้น ๆ นอกจากนี้ ศพก. ยังมีข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าเกษตรหลักของชุมชน เช่น ข้าว ผัก ผลไม้ ไม้ผล ไม้ยืนต้น หรือปศุสัตว์ รวมถึงข้อมูลต้นทุนการผลิต ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ราคาจำหน่าย และปัญหาอุปสรรคในการผลิตของแต่ละชนิด จึงสามารถให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่มาศึกษาดูงาน หรือร่วมกิจกรรมในศูนย์ได้อย่างถูกต้องและเป็นรูปธรรม ยิ่งไปกว่านั้น ศพก. ยังมีฐานข้อมูลเกษตรกรในพื้นที่ที่ชัดเจน เช่น รายชื่อกลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ พื้นที่เพาะปลูก ลักษณะการใช้ที่ดิน และข้อมูลการใช้น้ำในการเกษตร ซึ่งช่วยสนับสนุนการวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมในชุมชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่เกษตรในแนวทางที่สอดคล้องกับศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติและวิถีชีวิตของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑. เป็นจุดอบรมและศึกษาดูงาน

จัดตั้ง แปลงเรียนรู้ และ ฐานการเรียนรู้ ครอบคลุมหลายด้าน เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว คุณภาพดี การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมักชีวภาพ การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี การแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า เปิดให้เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจ เข้ามาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง ถือว่าเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในและนอกชุมชน

๒. การถ่ายทอดความรู้โดยตรง

นายไพศาล ผาจันทร์ดา ทำหน้าที่เป็น วิทยากรประจำฐาน หลายด้าน ได้แก่ ฐานการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ฐานการปรับปรุงบำรุงดิน ฐานการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ ฐานการแปรรูปข้าว มีการถ่ายทอดทั้งองค์ความรู้เชิงวิชาการและภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น การทำข้าวฮาง) ใช้แนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักในการสอน เพื่อให้เกษตรกรนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง

๓. บริการแก้ไขปัญหาทางการเกษตร

ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเกษตรกรที่มีปัญหา เช่น เรื่องดิน ศัตรูพืช หรือการจัดการผลผลิต และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมพัฒนาที่ดิน, ประมง, ปศุสัตว์, สำนักงานเกษตรอำเภอ ฯลฯ) หากเกษตรกรต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติม

๔. การเป็นศูนย์กลางของชุมชน

เป็นจุดนัดพบและแลกเปลี่ยนความรู้ของอาสาสมัครเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ศพก.อำเภอเวียงใหญ่ ภายใต้การนำของนายไพศาล ผาจันทร์ ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ ด้านการเกษตร ที่ครบวงจร ทั้งการอบรม ถ่ายทอดความรู้ การศึกษาดูงาน และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร จนสามารถเป็นต้นแบบที่เกษตรกรและหน่วยงานต่าง ๆ ให้การยอมรับ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๑. เป็นที่ปรึกษาเกษตรกรในพื้นที่ เกษตรกรที่ประสบปัญหาการผลิต เช่น ดินเสื่อม คุณภาพน้ำ ศัตรูพืช หรือการจัดการผลผลิต สามารถเข้ามาขอคำปรึกษาได้ที่ ศพก. คณะกรรมการและนายไพศาล ผาจันทร์ จะช่วยกันวิเคราะห์ปัญหาและให้แนวทางแก้ไขอย่างเหมาะสม

๒. การรับเรื่องร้องเรียนและแก้ไขปัญหาเร่งด่วน

ศพก. ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางในการรับเรื่องร้องเรียน ด้านการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ หากสามารถแก้ไขได้ด้วยองค์ความรู้ภายใน ศพก. ก็จะดำเนินการทันที เช่น การแนะนำการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือสารชีวภัณฑ์ หากเกินขอบเขต ก็จะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาที่ดิน ประสานเรื่องปัญหาดิน ประมงอำเภอ ประสานเรื่องการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปศุสัตว์อำเภอ ประสานเรื่องการเลี้ยงสัตว์ และสำนักงานเกษตรอำเภอ ประสานปัญหาพืชและผลผลิต

๓. บทบาทเป็นศูนย์กลางประสานงาน

ทำให้เกษตรกรในพื้นที่เข้าถึงความช่วยเหลือได้สะดวกและรวดเร็ว ลดความซ้ำซ้อนของการร้องเรียนไปยังหน่วยงานหลายแห่ง ส่งผลให้เกษตรกรเชื่อมั่นและไว้วางใจ ศพก. ในการเป็น “ที่พึ่ง” ของชุมชน

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก. อำเภอเวียงใหญ่ มีฐานเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร ให้เกษตรกรทั่วไปเข้ามามีการศึกษา และนำไปปฏิบัติ เป็นศูนย์กลางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ทางการเกษตร โดยให้บริการทั้งการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารการผลิต-การตลาด และการถ่ายทอดเทคโนโลยี/นวัตกรรมด้านการเกษตร ช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ทันสมัย มีความรู้ที่ถูกต้อง และสามารถนำไปพัฒนาอาชีพได้อย่างยั่งยืน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ช่องทางในการขยายผล:

- ผ่านศูนย์เครือข่าย : ศพก. ใช้ศูนย์เครือข่ายในการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน
- การบอกต่อ : มีการใช้วิธีบอกต่อในชุมชน
- หอกระจายข่าวหมู่บ้าน : มีการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวหมู่บ้าน
- แผ่นพับ : มีการจัดทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
- เป็นแหล่งเรียนรู้ : ศพก. เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปสามารถเข้ามามีศึกษาดูงานได้ทั้งในชุมชนและจากภายนอก

การนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

เกษตรกรต้นแบบ : เกษตรกรต้นแบบมีความรู้ความสามารถและใช้ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อพัฒนากลุ่มให้เข้มแข็ง มีการลดต้นทุนการผลิตข้าว การเพิ่มปริมาณและคุณภาพข้าว และศึกษาพัฒนากรรมวิธีในการแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า

สมาชิกกลุ่มและเกษตรกรทั่วไป : สมาชิกกลุ่มมีการศึกษาหาความรู้ผ่านการเข้าอบรมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ ศพก. ยังให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ ทำให้เกษตรกรสามารถนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเป็นแหล่งให้ความรู้ที่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น : การดำเนินงานของ ศพก. ส่งผลให้เกิดความสำเร็จและเห็นผลเป็นรูปธรรม ทำให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรได้

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
นายไพศาล ผาจันทร์ดา มีบทบาทในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรร่วมกับชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ ดังนี้

๑) เป็นศูนย์กลางการพบปะ ศพก. เป็นจุดศูนย์กลางในการพบปะของอาสาสมัครเกษตรกร นักส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและเกษตรกรในพื้นที่

๒) การบูรณาการการทำงาน มีการทำงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการ ศพก. กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น กรมพัฒนาชุมชน และ กศน. ความร่วมมือนี้เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ศักยภาพ การกำหนดแนวทางการพัฒนา และแผนการดำเนินงานของ ศพก. รวมถึงการให้บริการต่างๆ การบูรณาการนี้ทำให้การดำเนินงานของ ศพก. มีความต่อเนื่องและเข้มแข็ง

๓) การสนับสนุนจากหน่วยงาน การดำเนินงานของ ศพก. ประสบความสำเร็จได้เพราะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากสำนักงานเกษตรอำเภอ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนวิชาการและงบประมาณอย่างเต็มที่

๔) การแก้ไขปัญหาให้กับสมาชิก เมื่อสมาชิกและเกษตรกรมีปัญหาด้านการเกษตรและมาปรึกษา คณะกรรมการจะช่วยกันแก้ไขปัญหา หากไม่สามารถแก้ไขได้เอง จะประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้าน เช่น กรมพัฒนาที่ดิน เจ้าหน้าที่ประมง เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการศูนย์ฯ ให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำในการวางแผน กำกับดูแล และประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ ดังนี้

๑) วางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงาน โดยมีหน้าที่หลักในการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานของ ศพก. ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

๒) บริหารจัดการและกำกับดูแล โดยมีหน้าที่ในการบริหารจัดการและกำกับดูแลการดำเนินงานของ ศพก. ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด รวมถึงการจัดสรรทรัพยากร การบริหารจัดการบุคลากร และการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

๓) ประสานความร่วมมือ โดยมีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการเกษตร

๔) ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนา โดยมีหน้าที่ในการส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับการเรียนรู้และพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าเกษตร

๕) เป็นตัวแทนของ ศพก. โดยทำหน้าที่เป็นตัวแทนของ ศพก. ในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับ ศพก.

๖) ติดตามและประเมินผล โดยมีหน้าที่ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ ศพก. อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑) ความสำเร็จและการเป็นแหล่งเรียนรู้ ศพก. อำเภอเวียงใหญ่ ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน และเห็นผลเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานอย่างจริงจังของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรต้นแบบ ทำให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ได้

๒) การพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ศพก. ช่วยให้ชุมชนมีแหล่งความรู้ที่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้ โดยมีการนำความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มมาใช้เพื่อพัฒนากลุ่มให้เข้มแข็ง

๓) การลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิต มีการนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติจริง เช่น การลดต้นทุนการผลิตข้าว การเพิ่มปริมาณและคุณภาพข้าว รวมถึงการพัฒนาและแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า

๔) การบูรณาการและการร่วมมือ การดำเนินงานของ ศพก. เป็นไปอย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จจากการทำงานร่วมกันของหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยทุกหน่วยงานให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่

๕) จิตอาสาและความเสียสละ เกษตรกรต้นแบบมีความรู้ความสามารถและเป็นผู้เสียสละทั้งกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์ รวมถึงมีจิตอาสาในการเป็นวิทยากร นอกจากนี้ สมาชิกกลุ่มก็มีการศึกษาหาความรู้ผ่านการอบรมต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนากลุ่ม

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ความเป็นผู้นำในรูปแบบทางการ

- การก่อตั้งและบริหาร นายไพศาลเป็นผู้ริเริ่มในการรวมกลุ่มเกษตรกร และเป็นประธานคณะกรรมการของศูนย์ผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ซึ่งต่อมาพัฒนามาเป็น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเวียงใหญ่ ซึ่งแสดงถึงบทบาทในฐานะผู้นำที่มีตำแหน่งและหน้าที่รับผิดชอบอย่างเป็นทางการ มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่มจนกลุ่มมีความเข้มแข็ง สามารถนำพาและชักนำสมาชิกในการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มมูลค่าผลผลิต และแก้ไขปัญหาต่างๆ

ความเป็นผู้นำในรูปแบบไม่เป็นทางการ

- การเป็นเกษตรกรต้นแบบ นายไพศาลเป็นเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติจริงและเห็นผลเป็นรูปธรรม ทำให้เป็นที่ยอมรับและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เกษตรกรคนอื่นๆ โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยตำแหน่ง ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับเกษตรกร แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้นำทางความคิดและการปฏิบัติ ซึ่งเป็นการสร้างอิทธิพลเชิงบวกให้กับคนในชุมชน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- การเสียสละด้านทรัพย์สินและเวลา นายไพศาล ผาจันทร์ ได้เสียสละทั้ง กำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ และเวลาส่วนตัว รวมถึง เปิดพื้นที่ส่วนตัวให้เป็นแปลงเรียนรู้ และใช้สถานที่ของตนเองเป็นที่ตั้งของ ศพก. โดยไม่หวังผลตอบแทน มีจิตอาสา ในการทำหน้าที่เป็นวิทยากรอย่างต่อเนื่อง และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรทั่วไป โดยไม่จำกัดเฉพาะสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งแสดงถึงความเต็มใจที่จะแบ่งปันความรู้และช่วยเหลือผู้อื่น ตลอดจนการเป็นผู้ประสานงาน ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหลักระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที ซึ่งเป็นการเสียสละเวลาและทุ่มเทเพื่อส่วนรวม

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ทำงานด้วยจิตอาสา เสียสละ และยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑.๑ นางสาวณัฐชานันท์ ผาสุข	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๑.๒ นางสาวมนัสวี นนทพรหมมา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๑.๓ นางสาวพัชรี ภาโนชิต	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๑.๔ นางสาวนภารัตน์ ศรีนาค	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

รวบรวมข้อมูล ชักถาม แลกเปลี่ยน สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ใช้การสังเกตจริงในพื้นที่ เก็บรวบรวมสื่อประกอบ เช่น รูปภาพ เอกสาร

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ไม่มี

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ทำเนียบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

สินค้าหลัก: ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย: ๑,๑๖๒ ไร่

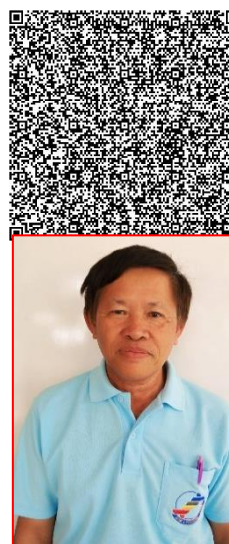
เกษตรกรเป้าหมาย: ๖๖ ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๗ ตำบลใหม่นาเพียง อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๘๘๘๐๕๑๓๘๐๗๖๗๖ Longitudes ๑๐๒.๕๔๑๘๙๖๓๖๔๔๑๘

X ๒๓๖๗๙๙ Y ๑๗๕๕๑๘๘ Zone ๔๘

แผนที่ไปศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายไพศาล ผาจันทร์ อายุ ๖๘ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๗ ตำบลใหม่นาเพียง อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๕-๗๔๘๗๖๙๙

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่บ้านถลุงเหล็ก หมู่ ๗ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวร้อยละ ๙๕ และพื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (S๑) เพียงจุดเดียวของตำบลใหม่นาเพียง คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๗ ของพื้นที่ตำบล หรือประมาณ ๑,๒๕๒ ไร่ เกษตรกรปลูกทั้งข้าวเหนียวและข้าวเจ้า โดยส่วนใหญ่ปลูกข้าวเจ้าขาวหอมมะลิ ๑๐๕ เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้จำหน่าย และแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวกล้อง ข้าวฮางจำหน่าย เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดข้าวพันธุ์ดี และเป็นการเพิ่มมูลค่าข้าว โดยการนำเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว การแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า มาใช้จนประสบความสำเร็จ เป็นศูนย์เรียนรู้ให้แก่ประชาชนมาแล้วมากมาย

แนวทางการพัฒนา : ๑. มีการนำข้อมูลแผนที่ Zoning มาใช้วางแผนการปลูกพืชที่เหมาะสม

๒. นำเทคโนโลยี นวัตกรรม และเครื่องจักรกลการเกษตรมาใช้ เพื่อการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว และเพิ่มมูลค่าข้าว

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าวและการเพิ่มมูลค่าข้าว

การนำไปใช้ประโยชน์ : การลดต้นทุนการผลิตข้าวและการเพิ่มมูลค่าข้าว

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

๓. การเพิ่มมูลค่าข้าว

๔. การผลิตข้าวอินทรีย์

ฐานการเรียนรู้: ฐานที่ ๑. การผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี

วิทยากรประจำฐาน นายสิทธิศักดิ์ กางขนนอก

/นายไพศาล ผาจันดา

ฐานเรียนรู้ ๒. การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

ในการป้องกันกำจัดแมลง เน้นการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา, เชื้อบีที, เชื้อราบิวเวอเรีย

วิทยากรประจำฐาน นางวาสนา ภูมิเพ็ง /นายไพศาล ผาจันดา

ฐานเรียนรู้ที่ ๓. การปรับปรุงบำรุงดิน โดยเน้นการปลูกพืชปุ๋ยสด

บำรุงดิน, การผลิตและการใช้ปุ๋ยหมักโดยใช้สาร พด.ต่างๆ

และน้ำหมักมูลสุกร

วิทยากรประจำฐาน เอ็ง วงค์ษา /นายไพศาล ผาจันดา

ฐานเรียนรู้ที่ ๔. การแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า การแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวฮาง การสีข้าวกล้อง การทำข้าว

ซ้อมมือ บรรจุถุงเพื่อจำหน่าย วิทยากรประจำฐาน นายกมลกร พลหนองหลวง /นายไพศาล ผาจันดา

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวณัฐชานันท์ ผาสุข ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์: ๐๘๓-๑๔๓๐๐๔๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก.อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลเวียงใหญ่

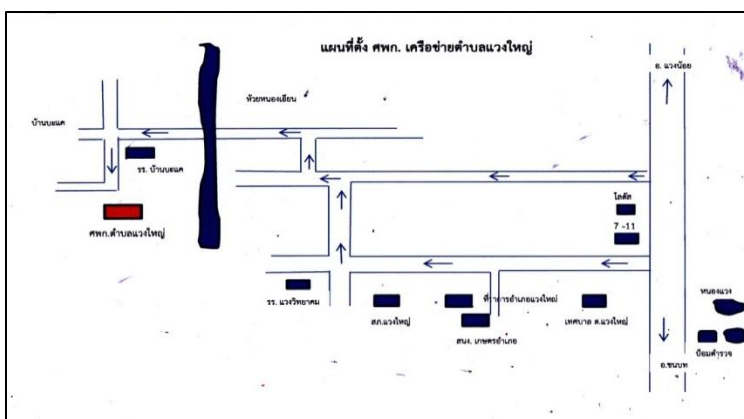
ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชนตำบลเวียงใหญ่

สถานที่ตั้ง ๘๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลเวียงใหญ่ อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๙๔๓๔๑๙๗ Longitude ๑๐๒.๕๕๘๘๓๔ x ๒๓๘๖๗๓ y ๑๗๖๔๒๑๑ zone ๔๘

สินค้าหลัก : ข้าวสารแปรรูป , เมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือกพันธุ์ดี , ผักอินทรีย์

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ประธาน ศพก. เครือข่าย

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางประพาส แก้วจันทร์ อายุ ๕๓ ปี

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๕ ๓๐๔ ๑๖๙๗

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย ๑. การบริหารจัดการด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

๒. การจัดการดินปุ๋ย/การตรวจวิเคราะห์ดิน/การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๓. การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

๔. การปลูกผักอินทรีย์

การนำไปใช้ประโยชน์ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. การผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ

๓. ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิก

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การบริหารจัดการด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

๒. การจัดการดินปุ๋ย/การตรวจวิเคราะห์ดิน/การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน/การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

๓. การปลูกผักอินทรีย์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การจัดการดินและปุ๋ย

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน/ การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การลดต้นทุนการผลิต

- การผลิตสารชีวภัณฑ์ ,การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ : การแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าผลิการเกษตร

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ : การผลิตผักอินทรีย์

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวมนัสวี นนท์พรมมา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๗-๗๙๗-๕๘๙๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : เครือข่าย ศพก. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกสว่าง (ข้าวแตนสมุนไพรสายทิพย์)

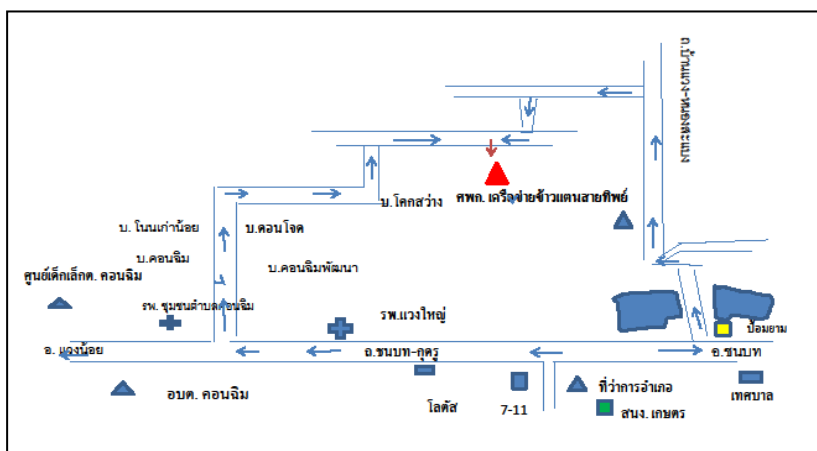
ประเภทศูนย์เครือข่าย : การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

สินค้าหลัก : ข้าวแตนสมุนไพร

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลคอนนิม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๙๖๑๕๘๕ Longitude ๑๐๒. ๕๐๘๐๐๕ , zone ๔๘ x : ๒๓๓๒๕๔ y : ๑๗๖๖๒๘๒

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางสาวทิพย์ ลามา อายุ ๕๖ ปี

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๗ ๒๓๑ ๗๘๙๑

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : ๑. การบริหารจัดการกลุ่มแบบโค่นเซ็น
๒. การแปรรูปเพิ่มมูลค่าข้าว
๓. การลดต้นทุนการผลิตข้าว
๔. การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การบริหารจัดการกลุ่มแบบโค่นเซ็น

๒. การทำข้าวแตนสมุนไพร

๓. การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๔. การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ

๕. การผลิตข้าวอินทรีย์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การบริหารจัดการกลุ่มแบบโค่นเซ็น

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การทำข้าวแตนสมุนไพร

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การเลี้ยงแพนแดง

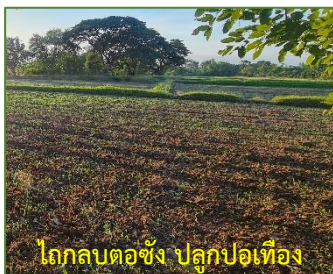
ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ คนเอาถ่าน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๖ การผลิตข้าวอินทรีย์

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวมนัสวี นนธ์พรมมา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๗-๗๙๗-๕๘๙๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

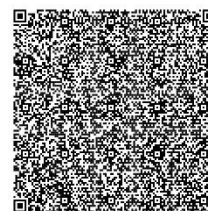
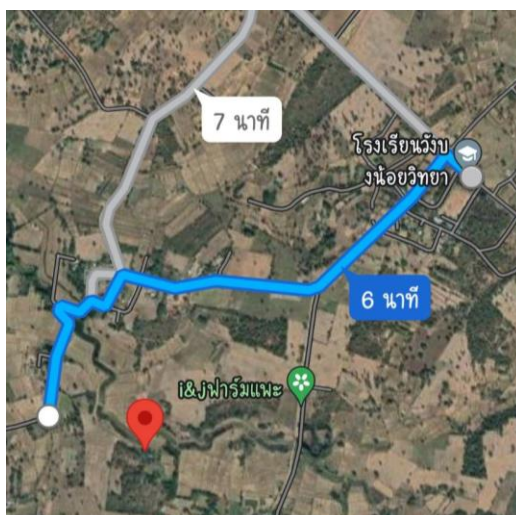
ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านห้วยบง

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๕๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลโนนสะอาด อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Zone ๔๘ แกนX: ๒๒๔๘๑๓ แกนY: ๑๗๖๑๘๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางสาวสมหมาย สารางคำ อายุ ๖๐ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๕๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลโนนสะอาด อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๕-๘๕๗๑๔๘๘

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การอนุรักษ์ดินและน้ำ

๒. การผลิตปุ๋ยหมัก

๓. การผลิตและการเลี้ยงสัตว์น้ำ (กบ)

๔. การปลูกผักหวานป่า

๕. แปลงผสมผสาน

๖. ปศุสัตว์

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การอนุรักษ์ดินและน้ำ

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตปุ๋ยหมัก

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตและการเลี้ยงสัตว์น้ำ (กบ)

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การปลูกผักหวานป่า

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ แปลงผสมผสาน

ฐานเรียนรู้ที่ ๖ ปศุสัตว์

๓. แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวพัชรี ภาโนชิต ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙-๒๐๐๗๙๘๐

ข้อมูล ณ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศพก. เครือข่ายศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านดงบัง (นายบุญเต็ม ชัยลา)

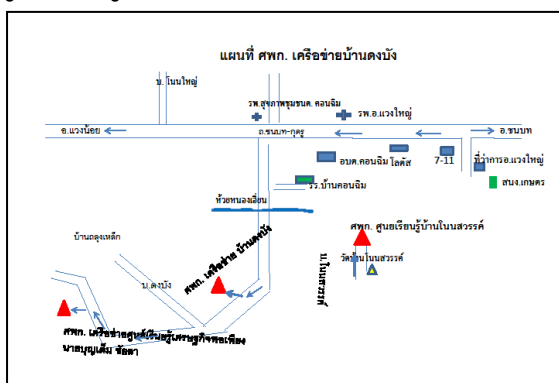
ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

สินค้าหลัก : ผักอินทรีย์

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๖๘ หมู่ที่ ๔ ตำบลคอนนิม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๙๑๘๐๑๔ Longitude ๑๐๒.๕๓๗๙๓๗ x ๒๓๖๔๐๑ y ๑๗๖๑๒๙๐ zone ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางฉวีวรรณ ชัยลา อายุ ๔๘ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๖๘ หมู่ที่ ๔ ตำบลคอนนิม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙-๕๖๙-๘๒๐๑

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย ๑. ปรับเปลี่ยนแนวคิดสู่การปฏิบัติการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การปลูกผักอินทรีย์

๓. การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์

๔. วนเกษตร/ไม้เศรษฐกิจ /ป่า ๓ ประโยชน์

การนำไปใช้ประโยชน์ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้

๓. การบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. ปรับเปลี่ยนแนวคิดสู่การปฏิบัติการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การปลูกผักอินทรีย์

๓. การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์

๔. วนเกษตร/ไม้เศรษฐกิจ /ป่า ๓ ประโยชน์ ๔

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ ปรับเปลี่ยนแนวคิดสู่การปฏิบัติการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การปลูกผักอินทรีย์

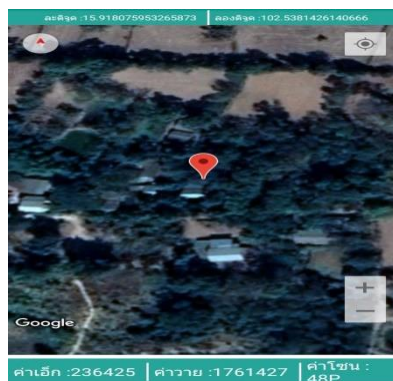
ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ : วนเกษตร

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวมนัสวี นนธ์พรมมา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๗-๗๙๗-๕๘๙๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศพก. เครือข่ายศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านโนนสวรรค์ นายหนูกาล วิรุณละพันธ์

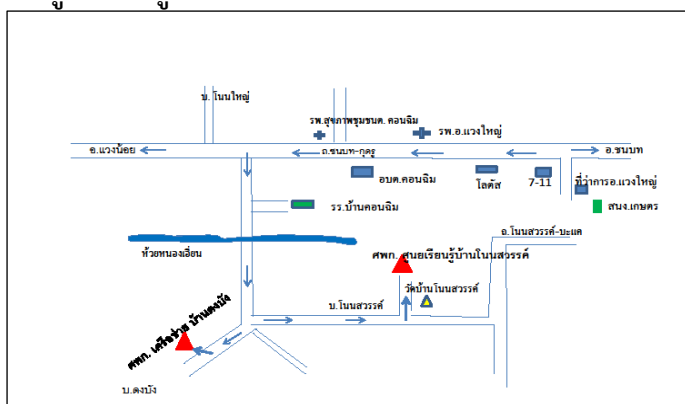
ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

สินค้าหลัก : ผักอินทรีย์

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๓๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลคอนนิม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๙๒๕๕๕๙ Longitude ๑๐๒.๕๔๒๗๐๒ x ๒๓๖๙๒๔ y ๑๗๖๒๒๙๔ zone ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายหนูกาล วิรุณละพันธ์ อายุ ๗๘ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๓๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลคอนนิม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๗ ๒๓๔ ๕๙๓๖

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย ๑. ปรับเปลี่ยนแนวคิดสู่การปฏิบัติการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การปลูกผักอินทรีย์

๓. การเลี้ยงปลาในบ่อดิน

๔. การปรับปรุงบำรุงดิน/การปลูกปุ๋ยพืชสด/ การทำน้ำหมักชีวภาพ

๕. วนเกษตร/ ไม้เศรษฐกิจ /ป่า ๓ ประโยชน์ ๔

การนำไปใช้ประโยชน์ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้

๓. การบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. ปรับเปลี่ยนแนวคิดสู่การปฏิบัติการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การปลูกผักอินทรีย์

๓. การเลี้ยงปลาในบ่อดิน

๔. การปรับปรุงบำรุงดิน/การปลูกปุ๋ยพืชสด/ การทำน้ำหมักชีวภาพ

๕. วนเกษตร/ ไม้เศรษฐกิจ /ป่า ๓ ประโยชน์ ๔

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ ปรับเปลี่ยนแนวคิดสู่การปฏิบัติการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การปลูกผักอินทรีย์

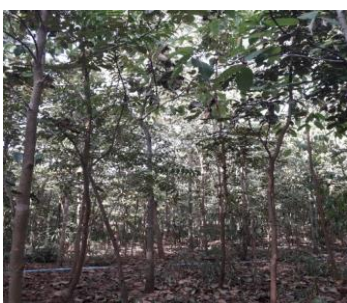
ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การเลี้ยงปลาในบ่อดิน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การปรับปรุงบำรุงดิน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ : วนเกษตร

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวมนัสวี นนธ์พรมมา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๗-๗๙๗-๕๘๙๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศพก. เครือข่าย วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักอินทรีย์บ้านดงบัง

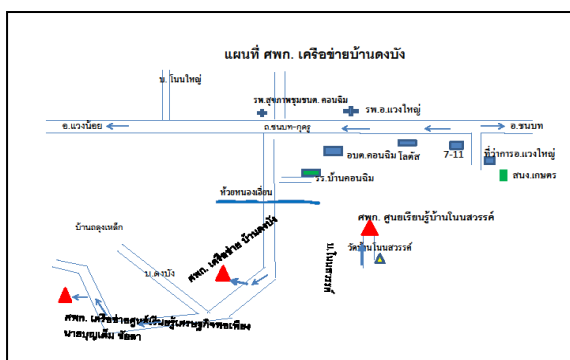
ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้พืชผัก

สินค้าหลัก : ผักอินทรีย์

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลคอนนิม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๙๑๙๖๗๕ Longitude ๑๐๒.๕๓๕๒๘๔ x ๒๓๖๑๒๑ y ๑๗๖๖๐๗ zone ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายหนูพร ดิษพันธ์ลำ อายุ ๖๖ ปี

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๖๒ ๙๙๓ ๒๔๑๒, ๐๖๔ ๗๒๔ ๙๔๖๖

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย ๑. การปลูกผักอินทรีย์

๒. การทำปุ๋ยหมัก

๓. การผลิตสารชีวภัณฑ์

การนำไปใช้ประโยชน์ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้

๓. การบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การปลูกผักอินทรีย์

๒. การทำปุ๋ยหมัก

๓. การผลิตสารชีวภัณฑ์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การปลูกผักอินทรีย์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การทำปุ๋ยหมัก

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตสารชีวภัณฑ์

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวมนัสวี นนธ์พรมมา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๗-๗๙๗-๕๘๙๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศพก. เครือข่ายศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านป่าแดง (นางชุติมา ดอนเส)

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

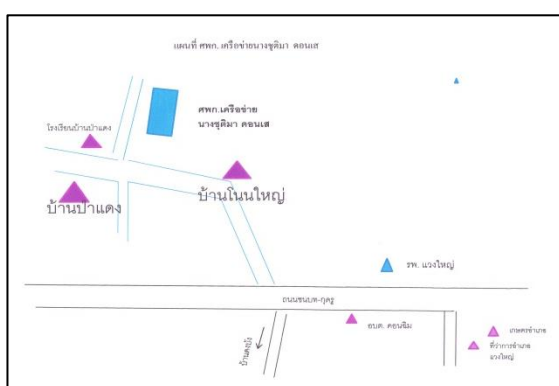
สินค้าหลัก : ผักอินทรีย์ , ปลา

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๖๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลคอนนิม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๙๒๗๗๒๙๖๑ Longitude ๑๐๒.๔๘๐๔๕๗๖๘๘ x ๒๓๐๒๒๖ y ๑๗๖๒๕๕๗ zone ๔๘

สินค้าหลัก : ผักอินทรีย์

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ประธาน ศพก. เครือข่าย

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางชุติมา ดอนเส อายุ ๕๕ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๖๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลคอนนิม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๓ ๓๗๐ ๕๘๒๘

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย ๑. ปรับเปลี่ยนแนวคิดสู่การปฏิบัติการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การปลูกพืชอินทรีย์

๓. การเลี้ยงปลา

๔. การแปรรูปปลา

๕. ปรับพื้นที่ตามหลัก โคก หนอง นา โมเดล

การนำไปใช้ประโยชน์ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้

๓. การบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การปลูกพืชผักอินทรีย์พอเพียง

๒. การเลี้ยงปลา

๓. โคก หนอง นา โมเดล

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การปลูกพืชผักอินทรีย์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การเลี้ยงปลา

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ : โคก หนอง นา โมเดล

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวมนัสวี นนทพรพมา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๗-๗๙๗-๕๘๙๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตและการเลี้ยงสัตว์น้ำ (กบ ,ปลา)

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การปลูกผักหวานป่า

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การปลูกมะละกอฮอลแลนด์

ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การจัดการพื้นที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวณัฐชานันท์ ผาสุข ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๓-๑๔๓๐๐๔๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านโนนจันทิก (นายคมสัน ศรีสว่าง)

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

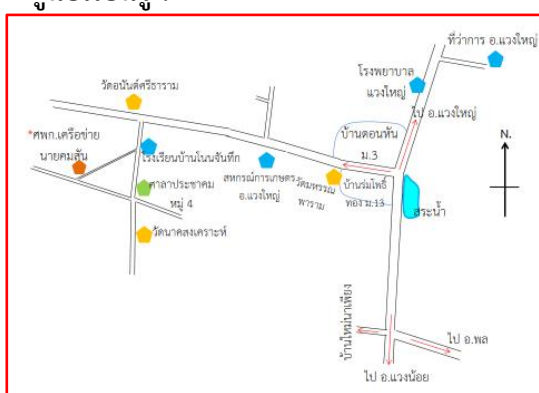
สินค้าหลัก : ผักอินทรีย์

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๑๓๘ หมู่ที่ ๔ ตำบลใหม่นาเพียง อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๙๐๔๘๘๘๘๘๘๘๑ Longitude ๑๐๒.๔๘๘๑๖๑๑๒๐๗๒

Zone ๔๘ X ๒๓๓๐๐๘ Y ๑๗๖๐๔๔๔

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ประธาน ศพก.

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายคมสัน ศรีสว่าง อายุ ๔๕ ปี

บ้านเลขที่ : บ้านเลขที่ ๑๓๘ หมู่ที่ ๔ ตำบลใหม่นาเพียง อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๗-๘๕๔๘-๔๖๗

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ , การลดต้นทุนการผลิต

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และการลดต้นทุนการผลิตพืช

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การลดต้นทุนการผลิตโดยการปลูกพืชปุ๋ยสด ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยมูลไส้เดือน

๓. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การปรับปรุงบำรุงดิน โดยการไถกลบตอซัง และการปลูกพืชปุ๋ยสด

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การทำปุ๋ยหมัก จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง และน้ำหมักมูลโค

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การปลูกข้าวและผักอินทรีย์

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การจัดการพื้นที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวณัฐชานันท์ ผาสุข ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๓-๑๔๓๐๐๔๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านโจดใหญ่ (นางสาวเมตตา นุระสิงห์)

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

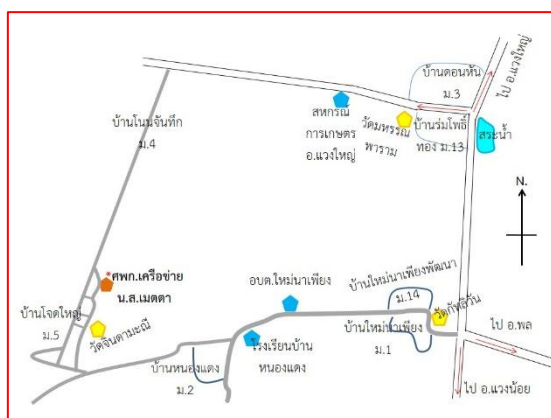
สินค้าหลัก : พืชผัก, ปลา

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๑๑๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลใหม่บำเพ็ญ อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๘๙๒๒๒๙๔๘๖๘๐๑ Longitude ๑๐๒.๔๘๙๔๑๐๙๗๑๓๑

X ๒๓๑๑๗๑ Y ๑๗๕๘๖๒๘ Zone ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ประธาน ศพก.เครือข่าย

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางสาวเมตตา นุระสิงห์ อายุ ๓๘ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๑๑๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลใหม่บำเพ็ญ อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๘-๑๔๒๔-๕๕๒

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ , การลดต้นทุนการผลิต

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และการลดต้นทุนการผลิตพืช

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยมูลไส้เดือน

๓. การปลูกผักอินทรีย์

๔. การเลี้ยงปลา

๕. การปลูกไม้ประดับ

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การปลูกพืชผักอินทรีย์

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การเลี้ยงปลา

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การเลี้ยงโค

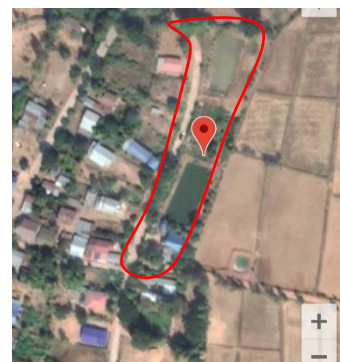
ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การปลูกไม้ประดับ

ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การจัดการพื้นที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวณัฐชานันท์ ฝาสุข ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๓-๑๔๓๐๐๔๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านถลุงเหล็ก ตำบลใหม่นาเพ็ญ อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน

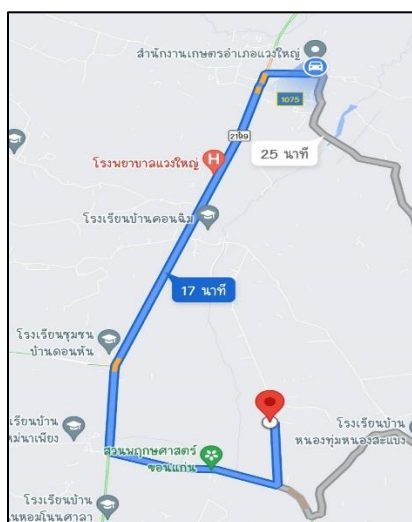
สินค้าหลัก : เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๑๐๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลใหม่นาเพ็ญ อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๘๘๔๑๐๙๐๕๒๗๕๒๑๕๑ Longitude ๑๐๒.๕๔๐๘๙๓๘๐๒๒๔๙๔๓

X ๒๓๖๖๙๙ Y ๑๗๕๘๗๗๐ zone ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายชัยติภาณ ศรีใส อายุ ๕๗ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๑๐๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลใหม่นาเพ็ญ อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙-๕๗๔๙๒๘๕

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การปรับเปลี่ยนแนวคิดสู่เศรษฐกิจพอเพียง

๒. การผลิตปุ๋ยหมักด้วยวิธีวิศวกรรมแม่โจ้ ๑

๓. การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า

๔. การขยายพันธุ์พืช

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑. การผลิตปุ๋ยหมักด้วยวิธีวิศวกรรมแม่โจ้ ๑

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒. เกษตรอินทรีย์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓. การขยายพันธุ์พืช

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔. การแปรรูปผลผลิตเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า

แปลงเรียนรู้ : ๑. การปลูกผักอินทรีย์

๒. การปลูกพืชแบบผสมผสาน

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวณัฐชานันท์ ผาสุข นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๓-๑๔๓๐๐๔๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านรัตนะ อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่

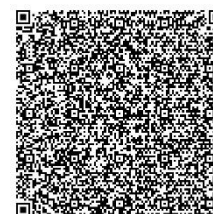
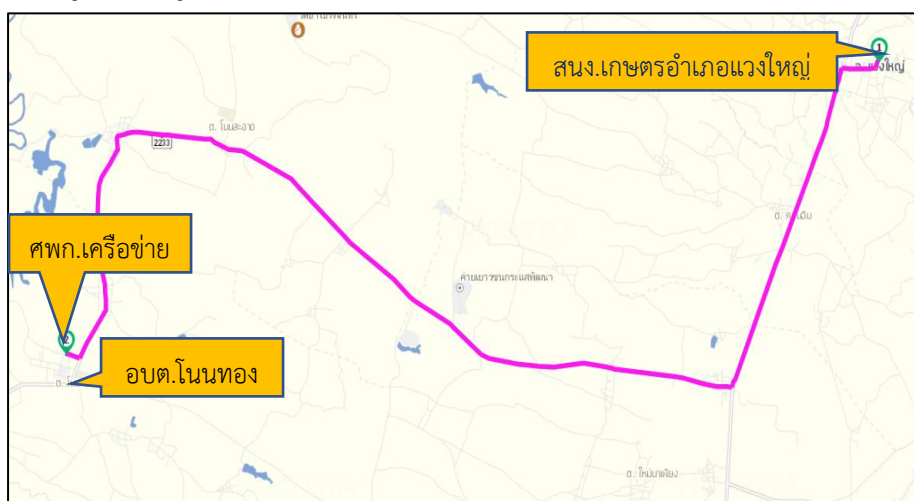
สินค้าหลัก : เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๓๑๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลโนนทอง อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๙๑๐๙๐๘๘๖๖๒๗ Longitude ๑๐๒.๓๘๒๘๖๙๕๘๔๖

X ๒๑๙๗๘๒ Y ๑๗๖๑๘๓๖ zone ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายเอกชัย ตรีนตร อายุ ๕๖ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๓๑๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลโนนทอง อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๕-๔๕๑๒๖๙๑

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การทำกิจกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดิน

๓. การเลี้ยงโคและกระบือ

๔. การเลี้ยงปลา

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑. การผลิตปุ๋ยหมัก/น้ำหมักอินทรีย์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒. การเลี้ยงโคและกระบือ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓. การเลี้ยงปลา

แปลงเรียนรู้ : ๑. การปรับปรุงบำรุงดิน

๒. การปลูกพืชแบบผสมผสาน

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวนภารัตน์ ศรีนาค นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๔-๗๒๓-๘๘๔๓

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านชีท่าวังเวิน อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน

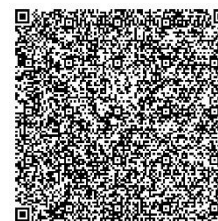
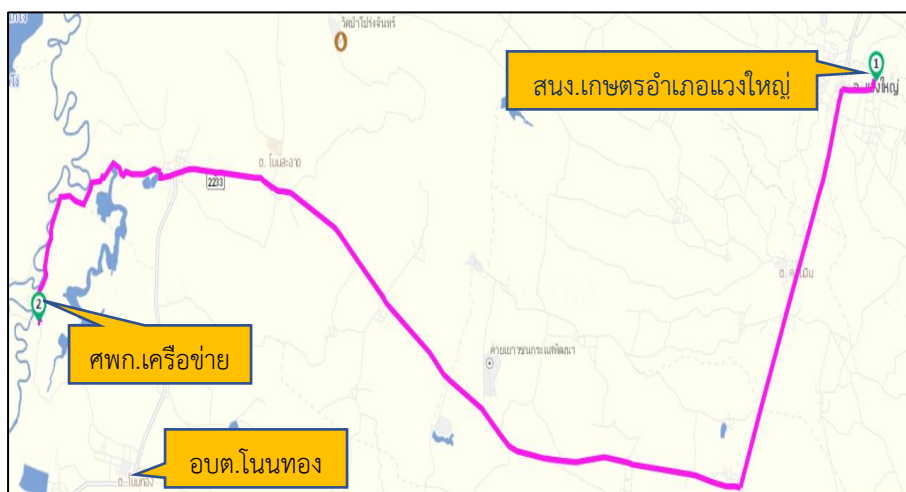
สินค้าหลัก : เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๒๒๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลโนนทอง อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๙๒๘๐๙๑๑๘๓๖๒๕...Longitude ๑๐๒.๓๖๓๐๗๑๘๗๑๑๙

X ๒๑๗๖๘๕ , Y ๑๗๖๒๗๖๕ zone ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายสมหวัง วงษ์นอก อายุ ๖๑ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๒๒๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลโนนทอง อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๔-๓๖๔๑๘๖๙

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่แบบผสมผสาน

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การเลี้ยงและเพาะขยายพันธุ์กบ

๒. การเลี้ยงโคแม่พันธุ์

๓. การปลูกกล้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑. การเลี้ยงและเพาะพันธุ์กบ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒. การเลี้ยงโคแม่พันธุ์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓. การปลูกกล้วย

แปลงเรียนรู้ : ๑. การปลูกไม้ผลผสมผสาน

๒. การปลูกหญ้าอาหารสัตว์

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวนภารัตน์ ศรีนาค นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๔-๗๒๓-๘๙๔๓

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : เครือข่าย ศพก .ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์สวนน้องไอริน

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล

สินค้าหลัก : ฝรั่งอินทรีย์

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลเวียงใหญ่ อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๙๓๑๖๐๙ Longitude ๑๐๒.๕๖๔๕๙๗

Zone : ๔๘ x : ๒๓๙๓๑๗ y : ๑๗๖๒๙๑๓

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายวิกรม เหน้เจริญ อายุ ๖๑ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลเวียงใหญ่ อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๖-๘๒๐๔-๔๔๕

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : ๑. การปลูกฝรั่งอินทรีย์

๒. การขยายพันธุ์ฝรั่งกิมจู

๓. การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ

๔. การแปรรูปฝรั่ง

การนำไปใช้ประโยชน์ : การทำเกษตรอินทรีย์ และการลดต้นทุนการผลิต

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การปลูกฝรั่งอินทรีย์

๒. การผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

๓. การปลูกและการขยายพันธุ์ฝรั่งกิมจู

๔. การทำน้ำหมักสมุนไพรไล่แมลง

๕. การแปรรูปฝรั่ง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑. การปลูกฝรั่งอินทรีย์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒. การปลูกและการขยายพันธุ์ฝรั่งกิมจู

๓

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓. การทำปุ๋ยหมักอินทรีย์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔. การทำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕. การทำน้ำหมักสมุนไพรไล่แมลง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๖. การแปรรูปฝรั่ง/กล้วย

แปลงเรียนรู้ : ๑. การปลูกฝรั่งอินทรีย์

๒. การปลูกฝรั่งในเชิง

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวมนัสวี นนทพรมา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๗-๗๙๗-๕๘๙๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : เครือข่าย ศพก. ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านสวนบุญวัฒน์

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน

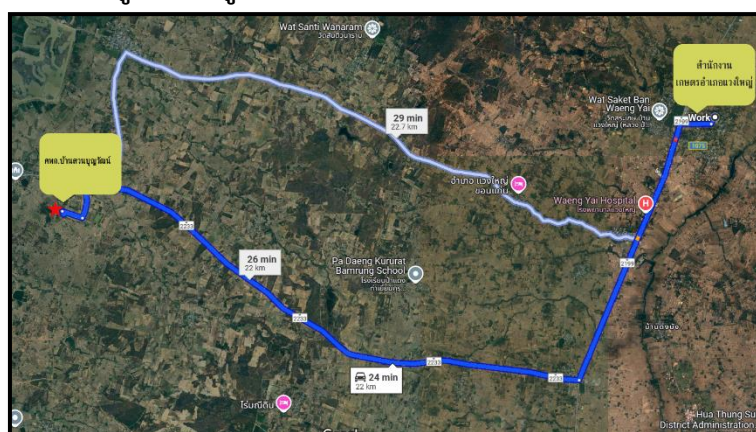
สินค้าหลัก : อินทผลัม

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๑๗๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลโนนสะอาด อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : Latitude ๑๕.๙๓๙๐๑๒๑ Longitude ๑๐๒.๔๐๔๒๓๕๕

Zone : ๔๘ x : ๒๒๒๐๑๓ y : ๑๗๖๓๘๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายบุญถิ่น จันทะรักษ์ อายุ ๖๔ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๑๗๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลโนนสะอาด อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๔-๓๙๑๗๖๓๘

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : ๑. การปลูกอินทผลัมและการขยายพันธุ์อินทผลัม

๒. การเลี้ยงสัตว์น้ำ (ปลาและกบ)

๓. การทำจุลินทรีย์สังเคราะห์และทำปุ๋ยหมัก

๔. การทำการเกษตรแบบผสมผสาน

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การปลูกอินทผลัมและการขยายพันธุ์อินทผลัม

๒. การเลี้ยงสัตว์น้ำ (ปลาและกบ)

๓. การทำจุลินทรีย์สังเคราะห์และทำปุ๋ยหมัก

๔. การทำการเกษตรแบบผสมผสาน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑. การปลูกอินทผลัมและการขยายพันธุ์อินทผลัม

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒. การเลี้ยงสัตว์น้ำ (ปลาและกบ)

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓. การทำจุลินทรีย์สังเคราะห์และทำปุ๋ยหมัก

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔. การทำการเกษตรแบบผสมผสาน

แปลงเรียนรู้ : ๑. การปลูกอิทผลัมและการขยายพันธุ์อินทผลัม

๒. การทำการเกษตรแบบผสมผสาน

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวพัชรี ภาโนชิต ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙-๒๐๐๗๙๘๐

ข้อมูล ณ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๘